

บทที่ 4

การอภิปรายผลการวิจัย

ต่อไปนี้จะกล่าวถึงสาระสำคัญของ วัตถุประสงค์ สมมติฐาน กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือในการวิจัย วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การอภิปรายผลการวิจัย ส่วนรายละเอียดจะได้กล่าวเป็นลำดับต่อไป

สรุปผลการวิจัย

1. วัตถุประสงค์

1.1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของเจ้าของหลังคาเรือนที่มีต่อการสร้างส้วมในหมู่บ้านชนบท ให้ครบทุกหลังคาเรือน อันได้แก่ การศึกษาสูงสุดของสมาชิกในครัวเรือน ความถี่ของการเดินทางไปสู่ชุมชนอื่น ๆ ลักษณะครอบครัว การให้สุขศึกษา มาตรการควบคุมและกองทุน

1.2. เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์ความคิดเห็นของเจ้าของหลังคาเรือนที่มีต่อการสร้างส้วมในหมู่บ้านชนบท ให้ครบทุกหลังคาเรือน

1.3. เพื่อสร้างสมการในการพยากรณ์ความคิดเห็นของเจ้าของหลังคาเรือนที่มีต่อการสร้างส้วมในหมู่บ้านชนบท ให้ครบทุกหลังคาเรือน

1.4. เพื่อศึกษาราคาเฉลี่ยของส้วมที่สร้างแล้วสามารถใช้ได้

1.5. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ของการไม่สร้างส้วมในหมู่บ้านชนบท

2. สมมติฐาน

2.1. การศึกษาสูงสุดของสมาชิกในครัวเรือน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของเจ้าของหลังคาเรือน ที่มีต่อการสร้างส้วมในหมู่บ้านชนบท ให้ครบทุกหลังคาเรือน

2.2. ความถี่ของการเดินทางไปสู่ชุมชนอื่น ๆ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของเจ้าของหลังคาเรือน ที่มีต่อการสร้างส้วมในหมู่บ้านชนบท ให้ครบทุกหลังคาเรือน

2.3. ลักษณะครอบครัว มีความสัมพันธ์กับ ความคิดเห็นของเจ้าของหลังคาเรือนที่มีต่อการสร้างส้วมในหมู่บ้านชนบท ให้ครบทุกหลังคาเรือน

2.4. การให้สุศึกษา มีความสัมพันธ์กับ ความคิดเห็นของเจ้าของหลังคาเรือนการสร้างส้วมในหมู่บ้านชนบท ให้ครบทุกหลังคาเรือน

2.5. มาตรการควบคุม มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของเจ้าของหลังคาเรือนที่มีต่อการสร้างส้วมในหมู่บ้านชนบท ให้ครบทุกหลังคาเรือน

2.6. กองทุน มีความสัมพันธ์กับ ความคิดเห็นของเจ้าของหลังคาเรือนที่มีต่อการสร้างส้วมในหมู่บ้านชนบท ให้ครบทุกหลังคาเรือน

2.7. ตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์ความคิดเห็นของเจ้าของหลังคาเรือนที่มีต่อการสร้างส้วมในหมู่บ้านชนบท ให้ครบทุกหลังคาเรือน ได้แก่ การศึกษาสูงสุดของสมาชิกในครัวเรือน ความถี่ของการเดินทางไปสู่ชุมชนอื่น ๆ ลักษณะครอบครัว การให้สุศึกษา มาตรการควบคุม และกองทุน

3. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นหลังคาเรือน ซึ่งใช้เป็นตัวแทนหมู่บ้าน ที่อยู่นอกเขตเทศบาลตำบล และเทศบาลเมืองในจังหวัดปัตตานี จำนวน 239 หลังคาเรือน ซึ่งได้มาโดยใช้หลักการสุ่มตัวอย่างแบบ แบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) จากประชากร 595 หมู่บ้าน

4. เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือในการศึกษาวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ (Interview) ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 เป็นเรื่องของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลทำให้มีการสร้างร่วม ส่วนที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิด ใช้สำหรับตามปัญหาอุปสรรคของการไม่สร้างร่วม ส่วนที่ 3 เป็นความคิดเห็นของเจ้าของหลังคาเรือน ที่มีต่อการสร้างร่วม ในหมู่บ้านชนบท ให้ครบทุกหลังคาเรือน

5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บเอง และร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน 1 คน (เก็บเพียง 10 หมู่บ้าน) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการชี้แจงถึงวิธีการเก็บข้อมูลและวัตถุประสงค์ในการเก็บข้อมูล ตลอดจนรายละเอียดต่าง ๆ ของแบบสัมภาษณ์จนเป็นที่เข้าใจและผู้วิจัยคิดว่าสามารถทำการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้รวบรวมไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Statistical Package for the Social Sciences (SPSS/PC⁺) เพื่อหาค่าต่าง ๆ ดังนี้

6.1. จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการศึกษาสูงสุดของสมาชิกในครัวเรือน ความถี่ของการเดินทางไปสู่ชุมชนอื่น ๆ ลักษณะครอบครัว การให้ลูกศึกษา มาตรการควบคุม และกองทุน

6.2. ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุดของราคาส่วนที่สร้างแล้วสามารถใช้ได้ และค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าเฉลี่ยของตัวเกณฑ์ และตัวพหุภาคย์

6.3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product Moment Coefficient of Correlation) ระหว่างตัวพหุภาคย์กับตัวเกณฑ์

6.4. ค้นหาตัวพหุภาคย์ที่ดี ที่สามารถพยากรณ์ความคิดเห็นของเจ้าของหลังคาเรือนที่มีต่อการสร้างส้วมในหมู่บ้านชนบท ให้ครบทุกหลังคาเรือน

6.5. สร้างสมการพยากรณ์ ความคิดเห็นของเจ้าของหลังคาเรือน ที่มีต่อการสร้างส้วมในหมู่บ้านชนบท ให้ครบทุกหลังคาเรือน

7. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

7.1. การศึกษาสูงสุดของสมาชิกในครัวเรือน (X_1) ความถี่ของการเดินทางไปสู่ชุมชนอื่น ๆ (X_2) ลักษณะครอบครัว (X_3) การให้สุศึกษา (X_4) และมาตรการควบคุม (X_5) ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของเจ้าของหลังคาเรือน ที่มีต่อการสร้างส้วมในหมู่บ้านชนบท ให้ครบทุกหลังคาเรือน (Y)

7.2. กองทุน (X_6) เป็นตัวพหุภาคย์ที่ดี ในการพยากรณ์ความคิดเห็นของเจ้าของหลังคาเรือน ที่มีต่อการสร้างส้วมในหมู่บ้านชนบทให้ครบทุกหลังคาเรือน (Y)

7.3. สมการในการพยากรณ์ความคิดเห็นของเจ้าของหลังคาเรือนที่มีต่อการสร้างส้วมในหมู่บ้านชนบทให้ครบทุกหลังคาเรือน (Y) เมื่อใช้ตัวพหุภาคย์ กองทุน (X_6) โดยเขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

7.3.1 ในรูปของคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 2.5482 - 0.1197 (X_6)$$

7.3.2 ในรูปของคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = -.1745 (X_6)$$

7.4. ราคาของส้วมที่สร้างแล้วสามารถใช้ได้โดยเฉลี่ยมีราคาหลังละ 3,441.58 บาท

7.5. ปัญหาอุปสรรคของการไม่สร้างร่วมในหมู่บ้านชนบท ซึ่งได้จัดลำดับของปัญหาไว้ 5 ลำดับแรก ดังนี้

7.5.1 ไม่มีเงินสร้างร่วม คิดเป็นร้อยละ 55.74

7.5.2 น้ำท่วมถึง คิดเป็นร้อยละ 13.11

7.5.3 รอตั้งกองทุน คิดเป็นร้อยละ 11.48

7.5.4 ขาดน้ำใช้ คิดเป็นร้อยละ 8.20

7.5.5 รอสร้างบ้านให้ดี คิดเป็นร้อยละ 4.92

7.5.6 มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินไม่แน่นอน คิดเป็นร้อยละ 4.92

การอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ กับความคิดเห็นของเจ้าของหลังคาเรือนที่มีต่อการสร้างร่วมในหมู่บ้านชนบท ให้ครบทุกหลังคาเรือน ได้แก่ การศึกษาสูงสุดของสมาชิกในครัวเรือน ความถี่ของการเดินทางไปสู่ชุมชนอื่น ๆ ลักษณะครอบครัว การให้ลูกศึกษา มาตรการควบคุม และกองทุน 2) ค้นหาตัวพยากรณ์ที่ดี ในการพยากรณ์ ความคิดเห็นของเจ้าของหลังคาเรือนที่มีต่อการสร้างร่วมในหมู่บ้านชนบท ให้ครบทุกหลังคาเรือน 3) สร้างสมการพยากรณ์ความคิดเห็นของเจ้าของหลังคาเรือน ที่มีต่อการสร้างร่วมในหมู่บ้านชนบท ให้ครบทุกหลังคาเรือน 4) ศึกษาราคาเฉลี่ยของร่วมที่สร้างแล้วสามารถใช้ได้ และ 5) ศึกษาปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ของการไม่สร้างร่วมใช้ในหมู่บ้านชนบท ซึ่งจากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามลำดับ สมมติฐาน ดังนี้

1. สมมติฐานข้อที่ 1 กล่าวว่า "การศึกษาสูงสุดของสมาชิกในครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับ ความคิดเห็นของเจ้าของหลังคาเรือน ที่มีต่อการสร้างร่วมในหมู่บ้านชนบท ให้ครบทุกหลังคาเรือน" จากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ ตามตาราง 12 พบว่า การศึกษาสูงสุดของสมาชิกในครัวเรือนมีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับความคิดเห็นของเจ้าของหลังคาเรือน ที่มีต่อการสร้างร่วมในหมู่บ้านชนบท

ให้ครบทุกหลังคาเรือน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งหมายความว่า การศึกษา
 สูงสุดของสมาชิกในครัวเรือนไม่มีผลให้เจ้าของหลังคาเรือนมีความคิดเห็นที่ตื้น
 ต่อการสร้างส้วมในหมู่บ้านชนบท ให้ครบทุกหลังคาเรือน จึงเป็นการปฏิเสธ
 สมมติฐานที่ตั้งไว้ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ สงวน ศิรินาม และคณะ
 (2531 : 5 - 14) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ทศนคติและการยอมรับ การมีและใช้
 ส้วมของชาวไทยมุสลิมใน 3 จังหวัดภาคใต้ พบว่า การศึกษาสูงสุดของสมาชิกใน
 ครอบครัวยังมีความสัมพันธ์กับทศนคติการมี และใช้ส้วม แต่ผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่า
 เจ้าของหลังคาเรือน มีความคิดเห็นต่อการสร้างส้วมอยู่ในระดับสูง จากตาราง
 10 ดังนั้น การศึกษาสูงสุดของสมาชิกในครัวเรือนจึงไม่อาจส่งผลได้

2. สมมติฐานข้อที่ 2 กล่าวว่า "ความถี่ของการเดินทางไปสู่ชุมชน
 อื่น ๆ มีความสัมพันธ์กับ ความคิดเห็นของเจ้าของหลังคาเรือน ที่มีต่อการสร้าง
 ส้วมในหมู่บ้านชนบท ให้ครบทุกหลังคาเรือน" จากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ
 พบว่า ความถี่ของการเดินทางไปสู่ชุมชนอื่น ๆ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของ
 เจ้าของหลังคาเรือน ที่มีต่อการสร้างส้วมในหมู่บ้านชนบท ให้ครบทุกหลังคาเรือน
 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับการ
 ศึกษาของ สงวน ศิรินาม และคณะ (2531 : 5 - 14) ได้ทำการศึกษาเรื่อง
 ทศนคติและการยอมรับการมีและใช้ส้วมของชาวไทยมุสลิมใน 3 จังหวัดภาคใต้
 พบว่า ความถี่ของการเดินทางไปสู่ชุมชนอื่น ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กัน เป็นเพราะว่า
 การไปรับรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ ในเรื่องการสร้างส้วมของเจ้าของหลังคาเรือนนั้น
 ทำให้ได้พิจารณาถึงผลที่จะได้จากการกระทำก่อนที่จะตัดสินใจกระทำหรือไม่กระทำ
 พฤติกรรมนั้น ได้สอดคล้องกับคำกล่าวของฟิชเบิน และ เอจเซน (Fishbein and
 Ajzen, 1975 : 47 อ้างจาก ชญาญัตม์ คล่องสิ่งสอน 2535 : 27) ที่กล่าวว่า
 มนุษย์ผู้มีเหตุผลและมีการใช้ข้อมูลให้เป็นประโยชน์แก่ตนเอง บุคคลจะพิจารณาถึง
 ผลที่จะได้จากการกระทำก่อนที่จะตัดสินใจกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมนั้น

3. สมมติฐานข้อที่ 3 กล่าวว่า "ลักษณะครอบครัวมีความสัมพันธ์กับ
 ความคิดเห็นของเจ้าของหลังคาเรือน ที่มีต่อการสร้างส้วมในหมู่บ้านชนบทให้ครบ
 ทุกหลังคาเรือน" จากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ พบว่า ลักษณะครอบครัวมีความ

สัมพันธ์ในเชิงลบกับความคิดเห็นของเจ้าของหลังคาเรือน ที่มีต่อการสร้างร่วมในหมู่บ้านชนบทให้ครบทุกหลังคาเรือนอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งหมายความว่าลักษณะของครอบครัวที่มีขนาดใหญ่ไม่มีผลให้ เจ้าของหลังคาเรือนมีความคิดเห็นต่อการสร้างร่วมได้ จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สงวน ศิรินาม และคณะ (2531 : 5 - 14) ได้ทำการศึกษาเรื่องทัศนคติและการยอมรับการมีและใช้ร่วมของชาวไทยมุสลิมใน 3 จังหวัดภาคใต้ พบว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือนไม่มีความสัมพันธ์ อาจเป็นเพราะความคิดของเจ้าของหลังคาเรือนนั้น มีความคิดขัดแย้งกับสภาพความเป็นจริง แม้จะมีลักษณะเป็นครอบครัวขนาดเล็กหรือครอบครัวขนาดใหญ่ ด้วยเหตุผลต่าง ๆ ของแต่ละครอบครัวจะแตกต่างกันไป ครอบครัวขนาดเล็กแต่ยากจนไม่มีเงิน อาจจะใช้เงินจากกองทุนอื่น ส่วนครอบครัวขนาดใหญ่ มีจำนวนสมาชิกมาก ต่างช่วยกันระดมทุนสร้างร่วมได้ แต่ขณะเดียวกันบางครอบครัวขนาดใหญ่ มีจำนวนสมาชิกมาก ค่าใช้จ่ายไม่พอเพียง จึงไม่สามารถจะสร้างร่วมได้

4. สมมติฐานข้อที่ 4 กล่าวว่า "การให้สุขศึกษามีความสัมพันธ์ กับความคิดเห็นของเจ้าของหลังคาเรือน ที่มีต่อการสร้างร่วมในหมู่บ้านชนบทให้ครบทุกหลังคาเรือน" จากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ พบว่า การให้สุขศึกษามีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของเจ้าของหลังคาเรือน ที่มีต่อการสร้างร่วม ในหมู่บ้านชนบทให้ครบทุกหลังคาเรือนอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติจึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากเจ้าของหลังคาเรือนมีความรู้แล้วบางครั้งเขาอาจจะมีความคิดเห็นแย้งกันในตัวเขา ด้วยเหตุผลต่าง ๆ ที่คิดว่าสำคัญกว่าปัญหาการสร้างร่วม ทำให้ไม่สามารถจะสร้างร่วมได้ เช่น เป็นหนี้ในกรรมสิทธิ์ที่ดิน การอยู่ชั่วคราว บริเวณน้ำท่วมถึง เป็นต้น ซึ่งได้สอดคล้องกับคำกล่าวของ ประภาเพ็ญ สุวรรณ (ประภาเพ็ญ สุวรรณ, 2520 : 73) และได้มีความสอดคล้องกับการศึกษาของ จำเป็น ชาญชัย (2535 : 92) ที่ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการจัดตั้งกองทุนอาและเวชภัณฑ์ประจำหมู่บ้านของประชาชนในจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนอาและเวชภัณฑ์ประจำหมู่บ้านไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการจัดตั้งกองทุนอาและเวชภัณฑ์ประจำหมู่บ้านของประชาชน

นอกจากนี้เบคเกอร์ (Becker, 1974 : 411 อ้างจาก ชญาตม์ คล่องสิ่งสอน, 2535 : 25) ได้อธิบายแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพว่าแม้บุคคลจะรับรู้ว่าจะตนเองมีโอกาสเสี่ยงต่อความเจ็บป่วย แต่เขาอาจจะไม่หาวิธีป้องกันจนกว่าเขาจะมีความเชื่อว่า การเจ็บป่วยจะทำให้เกิดอันตรายกับอวัยวะต่าง ๆ ในร่างกายซึ่งจะมีผลกระทบต่อตนเองครอบครัวและสังคม

5. สมมติฐานข้อที่ 5 กล่าวว่า "มาตรการควบคุมมีความสัมพันธ์ กับความคิดเห็นของเจ้าของหลังคาเรือน ที่มีต่อการสร้างส้วมในหมู่บ้านชนบทให้ครบทุกหลังคาเรือน" จากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ พบว่า มาตรการควบคุมมีความสัมพันธ์กับ ความคิดเห็นของเจ้าของหลังคาเรือน ที่มีต่อการสร้างส้วมในหมู่บ้านชนบทให้ครบทุกหลังคาเรือนอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงเป็นปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจจะเป็นเพราะว่าประชาชนที่สร้างส้วมใช้ประจำหลังคาเรือนของคณนั้นเกิดจากมีทัศนคติ เห็นประโยชน์ของการใช้ส้วม มีความจำเป็นต้องการใช้ จึงสร้างส้วมด้วยความจำเป็นของตนเอง โดยไม่มีคนอื่นมาบังคับให้สร้างส้วม หรืออาจจะเป็นเพราะคนที่สร้างส้วมใช้ด้วยเหตุผลอื่น ๆ เช่น ประชาชนที่มีการศึกษามีความรู้ความเข้าใจเรื่องส้วม ซึ่งพบว่า ความคิดเห็นของเจ้าของหลังคาเรือนที่มีต่อการสร้างส้วมในหมู่บ้านชนบทให้ครบทุกหลังคาเรือน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง จากตาราง 10-8 จะสร้างเองโดยไม่ต้องบังคับ อย่างไรก็ตาม การบังคับการวางมาตรการควบคุมเป็นสิ่งที่ประชาชนไม่พอใจ เพราะขัดแย้งกับความคิดของตัวเอง ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ประภาณี สุวรรณ (ประภาณี สุวรรณ, 2520 : 73) ที่ว่ามนุษย์จะพยายามหาทางที่จะขจัดความขัดแย้งนั้นให้หมดไป ทำให้มีปฏิกิริยาไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง และสอดคล้องกับคำกล่าวของ ชญาตม์ คล่องสิ่งสอน (ชญาตม์ คล่องสิ่งสอน, 2535 : 28) ที่ว่าความคิดของบุคคลที่เกิดจากการรับรู้ว่าแรงกดดันของสังคม ทำให้ตนกระทำ หรือไม่กระทำพฤติกรรมนั้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับคำกล่าวของโรเซนสตอค (Rosenstock, 1974 : 331 อ้างจาก ชญาตม์ คล่องสิ่งสอน, 2535 : 26) ที่กล่าวว่า การรับรู้ถึงประโยชน์ของการปฏิบัติตน เพื่อป้องกันโรคเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่มีผลต่อความร่วมมือของผู้ป่วยในการป้องกันและตรวจรักษา ผู้ที่ให้ความร่วมมือในการ

ปฏิบัติตามคำแนะนำต่าง ๆ อย่างเคร่งครัดมักมีความเชื่อว่าการปฏิบัตินั้นสามารถลดภาวะความเจ็บป่วยที่คุกคามต่อสุขภาพได้ นั้นหมายความว่า เจ้าของหลังคาเรือนได้เห็นความสำคัญของการสร้างส้วมที่สามารถป้องกันโรคระบบทางเดินอาหารได้ จึงสร้างส้วมเองโดยไม่รอเงินจากกองทุน ซึ่งเป็นการไม่สอดคล้องกับ คำกล่าวที่ว่าระบบการเมืองการปกครองและบริหาร จะเป็นตัวกำหนดทิศทาง ของการเปลี่ยนแปลง (ซีซอนันต์ สมุทวณิช, 2523 : 122)

สมมติฐานข้อที่ 6 กล่าวว่า "กองทุนมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของเจ้าของหลังคาเรือน ที่มีต่อการสร้างส้วมในหมู่บ้านชนบท ให้ครบทุกหลังคาเรือน" จากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ พบว่า กองทุนมีความสัมพันธ์ในเชิงลบ กับความคิดเห็นของเจ้าของหลังคาเรือน ที่มีต่อการสร้างส้วมในหมู่บ้านชนบท ให้ครบทุกหลังคาเรือนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่ากลุ่มตัวอย่างที่ถูกสัมภาษณ์ เป็นหมู่บ้านที่มีกองทุนในหมู่บ้าน แต่เจ้าของหลังคาเรือนผู้ซึ่งถูกสัมภาษณ์นั้น มีความคิดเห็นต่อการสร้างส้วมอยู่ในระดับสูง และไม่ได้ใช้ทุนที่ได้จากกองทุนสร้างส้วมแต่อย่างใด อาจเป็นเพราะรอลำดับคิวช้า งบประมาณไม่ได้ หรือ อาจมีทุนของตัวเองพอที่สามารถจะสร้างส้วมจนเสร็จ ใช้การได้ หรือเป็นเพราะเกิดความขัดแย้งทางความคิดในเรื่องของกองทุนที่มีอยู่ในหมู่บ้านของตนเอง ทำให้เจ้าของหลังคาเรือนไม่ใช้ทุนจากกองทุนในการสร้างส้วม ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของประกาเพ็ญ สุวรรณ (ประกาเพ็ญ สุวรรณ, 2520 : 73) ที่ว่ามนุษย์จะพยายามหาทางที่จะขจัดความขัดแย้งนั้นให้หมดไปทำให้มีปฏิภริยาไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง และไม่สอดคล้องกับคำกล่าวของ อนันต์ เมนะรุจิ (2528 : 89) ที่กล่าวว่า กลไกหลักที่สำคัญที่ทำให้หมู่บ้าน ประสบผลสำเร็จในการพัฒนาด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของกิจกรรมจัดตั้งกองทุนสุขภาพหมู่บ้าน

7. สมมติฐานข้อที่ 7 กล่าวว่า "ตัวพหุการที่ตีในการพหุการความคิดเห็นของเจ้าของหลังคาเรือน ที่มีต่อการสร้างส้วมในหมู่บ้านชนบท ให้ครบทุกหลังคาเรือน ได้แก่ การศึกษาสูงสุดของสมาชิกในครัวเรือน ความถี่ของการเดินทางไปสู่ชุมชนอื่น ๆ ลักษณะครอบครัว การให้สุศึกษา มาตรการควบคุม และ

กองทุน” จากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ พบว่า ตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดที่สามารถพยากรณ์
 ความคิดเห็นของเจ้าของหลังคาเรือน ที่มีต่อการสร้างร่วมในหมู่บ้านชนบทให้ครบ
 ทุกหลังคาเรือน คือ กองทุน เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดมากกว่าตัวอื่น ๆ หมายความว่า
 กองทุนไม่มีผลให้เจ้าของหลังคาเรือนมีความคิดเห็น ที่มีต่อการสร้างร่วม
 ในหมู่บ้านชนบทแต่อย่างใดเลย เพราะการที่เจ้าของหลังคาเรือน มีความคิดเห็น
 ต่อการสร้างร่วมที่ดีได้นั้น เนื่องจากมีความรู้ในตัวเอง จากตาราง 10 และได้
 เห็นความจำเป็นมากกว่า จึงสร้างร่วมโดยไม่ต้องใช้เงินจากกองทุนในหมู่บ้าน

เมื่อพิจารณาถึงอำนาจในการพยากรณ์ ความคิดเห็นของเจ้าของ
 หลังคาเรือนที่มีต่อการสร้างร่วมในหมู่บ้านชนบทให้ครบทุกหลังคาเรือน จะเห็นว่า
 กองทุน เป็นตัวพยากรณ์ที่ดี และสามารถร่วมกันพยากรณ์ความคิดเห็นของเจ้าของ
 หลังคาเรือน ที่มีต่อการสร้างร่วมในหมู่บ้านชนบท ให้ครบทุกหลังคาเรือน เพื่อ
 เพิ่มอำนาจทำนายควรรให้เน้นประสิทธิภาพของการบริหารจัดการกองทุนให้บังเกิด
 ผลมากที่สุดซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของพาร์สัน (Parsons, 1949) ซึ่งนำเสนอ
 โดย สมศักดิ์ ศรีสันติสุข (สมศักดิ์ ศรีสันติสุข, ม.ป.ป. : 24 - 25 อ้างจาก
 Turner, 1974 : 32) ที่กล่าวว่า ผู้กระทำ หมายถึง บุคคลที่ประสบสถานการณ์
 ต่าง ๆ และรู้จักควบคุมสถานการณ์ มีวิธีการต่าง ๆ เพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายต่าง ๆ
 ที่วางไว้ และสถานการณ์ หมายถึง เงื่อนไขต่าง ๆ ที่ผู้กระทำรู้จัก และมีอิทธิพล
 ต่อการเลือกจุดมุ่งหมายดำเนินการต่าง ๆ ไปสู่จุดมุ่งหมายนั้น ๆ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัย “ปัจจัยที่มีผลทำให้หมู่บ้านในชนบทจังหวัดปัตตานี
 มีส่วนใช้ทุกหลังคาเรือน” ครั้งนี้ผู้วิจัยได้เสนอแนะไว้ 2 ประเด็น ดังนี้

1. ในการดำเนินการสร้างร่วมในหมู่บ้านชนบท

1.1 เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการแนะนำให้
 ประชาชนมีส่วนร่วมใช้ในหมู่บ้านชนบท น่าจะพิจารณาในเรื่อง การบริหาร จัดการ
 กองทุนให้มีประสิทธิภาพ มีจำนวนเงินที่สามารถให้ประชาชน นำไปสร้างร่วม

จะสามารถใช้การได้ ให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขเข้าไปดำเนินงานแทนประชาชนซึ่งมีความรับผิดชอบและความรู้มากกว่าเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่สาธารณสุขควรที่จะมีการติดตามประเมินผลเป็นระยะ ๆ การกระจายของกองทุนหมุนเวียนให้เป็นไปด้วยความยุติธรรม พิจารณาให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริง เพราะว่า ปัญหาของการไม่มีส่วนใช้นั้นร้อยละ 55.74 ไม่มีเงินสร้างร่วม จึงน่าจะระดมทุน เพื่อสนองตอบความต้องการที่จะสร้างร่วม และปัจจุบันนี้เจ้าของหลังคาเรือนมีความคิดเห็นต่อการสร้างร่วมในหมู่บ้านชนบทให้ครบทุกหลังคาเรือนอยู่ในระดับสูง

2. ในการดำเนินการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาหัวข้อต่อไปนี้

2.1 ศึกษาผลกระทบของประชาชน ที่มีต่อการมีส่วนร่วมใช้ครบทุกหลังคาเรือน เพื่อเป็นข้อเท็จจริงในการประชาสัมพันธ์ให้สุศึกษาแก่หมู่บ้านที่มีและใช้ร่วมไม่ครบทุกหลังคาเรือน

2.2 ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างหมู่บ้านที่มีร่วมครบทุกหลังคาเรือน กับหมู่บ้านที่ไม่ครบทุกหลังคาเรือนในปัจจุบันที่ศึกษามาแล้ว

2.3 ศึกษารูปแบบที่เหมาะสมของการมีและใช้ร่วมในหมู่บ้านชนบท

2.4 ศึกษาการดำเนินงานของคณะกรรมการในการดำเนินการกองทุนสุขภาพ ในหมู่บ้านที่ประสบผลสำเร็จกับหมู่บ้านที่ไม่ประสบผลสำเร็จ

2.5 ศึกษาอัตราการการใช้ร่วม ตลอดจนปัญหาจากการใช้ร่วม เพื่อเป็นแนวทางวางแผนการให้สุศึกษา และการดำเนินงานด้านอื่น ๆ ต่อไป